

POLSKO-WŁOSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE W CAPACCIO VECCHIA
W 1973 ROKU

W ramach współpracy Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN z Istituto di Filologia e Storia Medievale Uniwersytetu w Salerno (zgodnie z oficjalną umową zawartą między w.w. instytucjami w 1973 r.) przeprowadzono w miesiącach wrześniu i październiku 1973 r. czterotygodniowe rozpoznawcze badania wykopaliskowe w miejscowości Capaccio Vecchia (Caput Aquae) w prowincji Salerno. Kierownictwo ogólne spoczywa w rękach prof. dr. W. Hensla, dyrektora IHKM PAN, oraz prof. dr. N. Cilento, dyrektora w.w. instytutu włoskiego. Pracami terenowymi kierował bezpośrednio doc. dr S. Tabaczyński wspólnie z prof. P. Delogu. Ponadto ze strony polskiej brała udział w tych badaniach dr E. Tabaczyńska z IHKM PAN.

Problematyka badań wiąże się z osadnictwem wczesnośredniowiecznym i średniowiecznym południowych Włoch.

Na początku września 1973 r. przed rozpoczęciem prac wykopaliskowych w Capaccio Vecchia, prof. dr W. Hensel przeprowadził wstępne badania terenowe.

Prace wykopaliskowe (finansowane przez stronę włoską) przeprowadzono na terenie kompleksu osadniczego, którego główne człony stanowią kasztel posiadający metrykę longobardzką oraz rozległe, całkowicie opuszczone miasto na płn. zboczu Monte Calpazio.

Wykopy zlokalizowano w rejonie kościoła Santa Maria del Granato (stanowisko — Orto del Granato) oraz w płn. części miasta, w pobliżu murów obronnych, przy studni (stanowisko — Orto della Mennola). Na pierwszym z wymienionych stanowisk odkryto elementy zabudowy kamienniej, fragmenty domostw i ulic oraz bogaty materiał ceramiczny, monety, zabytki brązowe, szklane i in., co umożliwia wstępną orientację w charakterze rejonu związanego z sanktuarium, do którego we wczesnym średniowieczu przeniesiono siedzibę biskupią z sąsiedniego Paestum.

W „Orto della Mennola” zlokalizowano bogaty układ stratygraficzny. Poza pozostałościami osadnictwa prahistorycznego stwierdzono układ ośmiu kolejnych warstw kulturowych od okresu imperium rzymskiego aż po późne średniowiecze. Liczne pozostałości produkcji metalurgicznej zdają się wskazywać, że mamy tu do czynienia z dzielnicą rzemieślniczą w obrębie średniowiecznego miasta. Istotnym osiągnięciem jest także uzyskanie kilku dobrze datowanych pod względem stratygraficznym (a także monetami) zespołów mało znanej dotąd ceramiki wczesnośredniowiecznej i średniowiecznej południowych Włoch.

Wyniki tegorocznych badań stanowią podstawę zaprogramowania szeroko-płaszczyznowych prac w latach przyszłych.

Po zakończeniu tej pierwszej kampanii wykopaliskowej Istituto di Filologia e Storia Medievale Uniwersytetu w Salerno wraz z Centro Studi per i Nuclei Antichi e Documenti Artistici della Campania Meridionale zorganizowały w Salerno w grudniu 1973 r. włosko-polskie kolokwium „Origini e struttura della città medievale”, którego problematyka wiązała się bezpośrednio z badaniami zainicjowanymi w Capaccio Vecchia.

Wygłoszone na tym spotkaniu referaty dotyczyły zarówno ogólnych zagadnień miasta średniowiecznego w Europie (prof. W. Hensel), jak i niektórych ośrodków miejskich na terenie Kampanii (prof. N. Cilento, prof. M. Rotili, prof. L. Kalby). W toku obrad okrągłego stołu wygłosili referaty m. in. doc. S. Tabaczyński, prof. Paolo Delogu i dr Paolo Peduto.

Eleonora Tabaczyńska